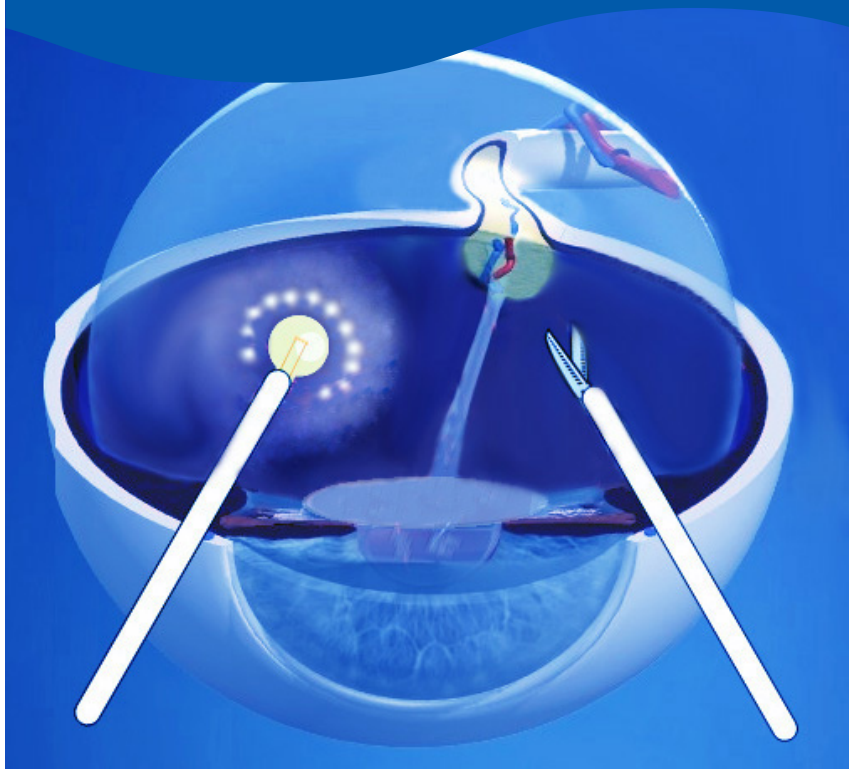

Information till dig som ska genomgå en glaskroppsoperation (Vitrektomi)

Baserad på en bild från Primal Pictures Ltd www.primalpictures.com

Ögonkliniken Umeå
Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå

 region
västerbotten

Glaskroppen

Glaskroppen är en genomskinlig geléliknande utfyllnad som ligger mellan linsen och näthinnan i ögat. Glaskroppen består till 98–99 procent av vatten, övrigt är salter, sockerarter och proteiner. När glaskroppen åldras ändras dess konsistens. Förändringen märks oftast inte, men ibland bildas små rörliga grumlingar/prickar som kan uppfattas i vissa situationer t.ex. när man tittar mot ljusa föremål. Grumlingarna som bildas vid normalt åldrande är som regel inte farliga, men kan ibland störa synen.

Vid vissa sjukdomstillstånd kan stora glaskroppsglumlingar bildas. Infektioner och inflammationer i ögat kan t.ex. leda till kvarstående grumlingar och efter en blödning i ögat kan blodrester ligga kvar och skymma synen. Stora glaskroppsglumlingar som stör synen kan man avlägsna med en operation.

Glaskroppen kan även ställa till problem för synen på andra sätt. Om glaskroppen fäster för hårt mot näthinnan kan det bli en dragning i näthinnan vid den punkten. Om dragningen sitter i gula fläcken där syncellerna är extra känsliga påverkas synskärpan. Om dragningen sitter på andra ställen finns risk för näthinneavlossning. I dessa fall måste glaskroppen tas bort.

Vid vissa ögonsjukdomar tas glaskroppen bort som en del av behandlingen. Detta gäller vid operationer av hål i gula fläcken och vid hinnor över gula fläcken. Vid näthinneavlossning måste glaskroppen ibland tas bort för att näthinnan ska kunna fästa ordentligt vid läkning. Glaskroppen tas ofta bort vid svåra diabetesförändringar i ögat antingen p.g.a. att den drar i näthinnan eller p.g.a. att diabetessjukdomen orsakat blödningar som inte försvunnit spontant.

Vad innebär operationen

Oavsett orsak till glaskroppsoperation går ingreppet i stort sett till på samma sätt. Operationen görs som regel i lokalbedövning, men i vissa fall kan narkos vara nödvändigt. Vid operationen tas glaskroppen bort genom små hål som görs genom ögonvitan. Glaskroppen, som inte har någon särskild funktion för synen, ersätts oftast av en vattenlösning men ibland fylls ögat med olja, luft eller gas som fungerar som ett inre tryckförband. Luft/gasbubblan skymmer synen och oftast ser man mycket begränsat genom bubblan. Luften/gasen försvinner gradvis från några dagar upp till några veckor beroende på vilken typ av gas som använts. Olja måste opereras bort. När luften/gasen spontant försvinner ersätts den av vätska som ögat själv producerar.

Vid operationer kan det bli komplikationer. Den vanligaste är att man utvecklar en tidigare grå starr i ögat, d.v.s. ögats lins blir grumlig. Om man redan börjat utveckla grå starr kan det därför vara aktuellt att utföra en gråstarroperation före eller i samband med näthinneoperationen. Det finns även risk för att hål uppstår i näthinnan vilket kan orsaka en näthinneavlossning. I slutet av operationen inspekteras därför näthinnan noga och eventuella hål tätas med laser.

Upplever man en skugga för synfältet efter operationen så måste man kontakta ögonläkare akut för att utesluta näthinneavlossning. Det finns även en risk för infektioner och blödning i ögat som i sämsta fall kan leda till blindhet.

Inför operationen

Innan operationen träffar man en ögonläkare som undersöker ögat och svarar på dina frågor. Ibland kan kompletterande undersökningar bli aktuella vilket kan ta tid.

Ta med aktuella läkemedel och en aktuell läkemedelslista. Vissa läkemedel kan behöva pausas eller justeras inför operationen, se separat lista som bifogas kallelsen. Är du osäker hur du skall göra ned några av dina läkemedel så kan du kontakta vår operationsplanerare.

De flesta opereras i lokalbedövning och bor då på patienthotellet under vårdtiden. Bor man i Umeå så kan man sova hemma både före och efter operationen. Operationen tar ca en timme. Tala om för oss om du har svårt att ligga stilla på rygg eller om du är orolig och önskar något lugnande läkemedel. Om det inte går att utföra operationen i lokalbedövning kan man istället bli sövd. Om man inte klarar av att bo på patienthotellet ordnas en plats på vår vårdavdelning.

På operationsdagen

God hygien är viktig för att minska risken för infektioner efter operationen. Du ska därför duscha och tvätta håret innan du kommer. Använd ej kosmetika och ta på dig rena kläder. Lämna smycken hemma!

Anmäl dig i centralkassan i västra entrén innan du går upp till ögonmottagningen. Om du ska läggas in på vår vårdavdelning, går du direkt till Hand, plastik- och ögonavdelningen och behöver således inte passera centralkassan.

Innan operationen får du träffa en ögonsjuksköterska som ger dig ögondroppar och vid behov lugnande medicinering.

Efter operationen får du ett ögonförband som kan tas bort efter fyra timmar. Sjuksköterskan informerar dig om vilka ögondroppar du ska ta och ger eventuella förhållningsorder

Dagen efter operationen

Dagen efter operationen träffar du en ögonläkare som undersöker ögat. Har du bott hemma eller på patienthotellet anmäler du dig i centralkassan när du kommer.

Ögat är ofta rodnat och lätt inflammerat efter operationen och synen kan vara suddig. För att påskynda läkningen ger vi som regel inflammationsdämpande ögondroppar under några veckor. Innan du åker hem kommer ögonläkaren att informera dig om återbesök. Oftast sker återbesöken på ögonkliniken på din hemort.

Undvik tungt kroppsarbete, smutsiga miljöer och bad (både inomhus och utomhus) under de två första veckorna efter operationen. Att duscha går bra. Beroende på dina arbetsuppgifter så kan det vara aktuellt med en sjukskrivning (sällan mer än 2 veckor). Sjukskrivningsbehovet avgörs av ögonläkaren i samband med undersökningen dagen efter operationen.

Om du fått luft/gas i ögat får du inte flyga eller sövas med lustgas så länge som bubblan finns kvar. Om du fått luft, gas eller olja i ögat kan det vara nödvändigt att hålla huvudet i ett särskilt läge under första tiden efter operationen.

Det är inte skadligt att läsa, se på TV eller att använda glasögon efter operationen men om synen är påtagligt nedsatt på ögat är det inte tillåtet att köra bil. Beroende på läkningen kan det ibland dröja upp till sex månader innan man får köra igen.

Efter operationen är det viktigt att du tar kontakt med ögonmottagningen eller sjukvårdsrådgivningen på din hemort vid:

- Tilltagande värk i ögat som inte svarar på Alvedon.
- Försämrad synskärpa i det opererade ögat.
- Tillkomst av skugga/gardin för synfältet i det opererade ögat.

Resor och boendet

Boendet på patienthotellet eller vårdavdelningen bokas av vår operationsplanerare. Resor till och från sjukhuset ombesörjer man själv.

För att få reseersättning skickas kvitton från mottagningsbesöken och begäran om ersättning (fås i centralkassan) till reseservice i din hemregion. Ersättning ges för det billigaste färdmedlet, i första hand buss eller bil.

Kontaktuppgifter

Frågor inför operation:

Operationsplaneraren på ögonmottagningen i Umeå

Telefon **090-785 91 56**

Måndag–torsdag 13.00–14.30, fredag 10.00–11.30

Frågor efter operation:

Kontakta ögonmottagningen på ditt hemortssjukhus.

Om du bor i Umeå kan du kontakta ögonmottagningen, Nus.

Telefon: 090-785 91 56

Vardagar 8.00–11.30 samt 13.00–14.30.

Övriga tider: Sjukvårdsrådgivning, 1177Vårdguiden, telefon 1177

ÖGONKLINIKEN UMEÅ
NORRLANDS UNIVERSITETSSJUKHUS
901 85 UMEÅ